

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00378/8/2021-03
Датум: 07. 04. 2022. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
БЕОГРАД

Примљено: 14. 4. 2022			
Органи	Број	Прилог	Вредност
01	775/1	/	/

На основу члана 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 07. 04. 2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Докторских академских студија (ДАС) – Културологија**, у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области културолошких наука и комунологије, за упис **10 (десет) студената** у седишту Установе.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет политичких наука (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Косовској Митровици, у улици Јове Илића бр. 165, је дана 16. 11. 2021. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Културологија, у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00378/2021-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 25. 11. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 26. 11. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 03. 02. 2022. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма.

Комисија је, на седници одржаној дана 07. 04. 2022. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Решење о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Културологија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма дана 16. 11. 2021. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Посебан стандард: Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија

Установа изводи докторске студије од њиховог увођења у систем високошколског образовања. Факултет је акредитован као научно-истраживачка организација (24.04.2018.) и поседује програм научноистраживачког рада за период 2021-2024. У установи је одбрањено укупно 752 докторске дисертације. Укупан број наставника на научноистраживачким пројектима је 105. Укупан број радова у претходној школској години је 242. Број наставника који су били ментори докторских дисертација у претходном периоду је 59. Број пројеката који се тренутно реализују у установи 9. Факултет је остварио сарадњу са 36 различите установе у земљи и иностранству.

РК констатује да на сајту Факултета стоје студијски програми који се изводе по решењима о акредитација из 2015. године (укупно 4 студијска програма). У посебном стандарду се наводи 6 студијских програма зато што се у новом кругу акредитације тражи акредитација за 6 студијских програма. ВШУ наводи у одговору на примедбу РК да када буде добијена акредитација за нове студијске програме, биће извршена и целокупно промена, у складу са новом акредитацијом, на интернет страници Факултета. РК примећује да библиотека Факултета не поседује податке о броју публикација у међународним часописима за период од 10 година. Пошто је реч о највишем нивоу студија, сугеришесу Установи да их до следеће акредитације обезбеди.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 1: Структура студијског програма

Структура овог студијског програма усаглашена је у потпуности са захтевима стандарда. Студијски програм садржи све елементе предвиђене законом. Студенти могу прећи са других студијских програма на докторске студије културологије, ако положи све испите предвиђене програмом за дату годину. ДАС културологије имају за циљ оспособљавање студената за истраживачки и педагошки рад у области културологије на највишем нивоу академских студија. По успешном завршетку студијског програма и одбрани докторске тезе студенти стичу звање „доктор културологије“ и бивају оспособљени за самостално истраживање и академско бављење студијама културе и теоријом културе. Стандард 4 је испуњен што је видљиво из услова уписа, саме структуре, курикулума и наставног особља, али и помоћу механизма праћења квалитета студијског програма кроз евалуације наставника и сарадника, као и кроз праћење интеракције између студената и наставника и сарадника која је заснована на међусобном поверењу и професионализму.

Приложен је Извештај о самовредновању који садржи Стандард 15: Квалитет докторских студија, али не постоји посебан само за овај студијски програм. Из њега произилази да су начин и поступак припреме и одбране дисертације уређени Статутом Факултета где се дефинише прихватање теме за дисертацију, оцена дисертације и испуњеност услова за приступање јавној усменој одбрани. Докторандима је обезбеђено коришћење обимног библиотечког фонда, употреба компјутера, као и коришћење база података потребних за научноистраживачки рад и израду докторске дисертације, путем академске мреже. У Извештају постоји и детаљнија анализа усаглашености са иностраним програмима као и посебна SWOT анализа у којој је уочена једна од мана (Центар за каријерни развој до сада није укључивао студенте докторских студија у своје активности) и једна од претњи: докторат из политичких наука није довољно препознат у сврху запошљавања које није академске природе. На овом месту поново не постоји специфично објашњење за докторат из културолошких наука за који се тражи реакредитација.

РК је нагласила потребу за перманентним праћењем научних трендова у Европи и свету, за подстицањем веће мобилности студената и наставника кроз ERASMUS, CEEPUS и друге мреже, NAWA, SAIA стипендије и остале стипендије страних влада, као и за специфичне истраживачке програме, за развијање бољих услова укључивања студената докторских студија у научно-истраживачке и стручне пројекте, за сарадњу са институтима на заједничком осмишљавању будућих делова или целих програма и организовању летњих/зимских школа за домаће и иностране студенте докторских студија. Такође сматрају да је за похвалу досадашња сарадња ВШУ у заједничким мастер програмима са иностраним институцијама. Потребно је наставити у истом смеру и за докторске студије.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Стандард је у потпуности испуњен, јер постоји јасна и недвосмислена формулација сврхе студијског програма у оспособљавању стручњака за самостални, тимски, институционални, пројектни или консултантски рад у широком спектру области од академских истраживања до примењених истраживања, те је према томе видљива и усаглашеност сврхе студијског програма и основних задатака и циљева установе.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

РК налази да је стандард испуњен. Циљ студија је да се и по обиму и по темама и по истраживачким методама приближи европским стандардима и вредностима у овој области. Студије су усклађене са циљевима других програма докторских студија на Факултету политичких наука и студенти имају могућност бирања предмета са других студијских програма на овом факултету. Мултидисциплинарне су и трансдисциплинарне.

Комисија веома похваљује спремност да се развија мултидисциплинарност и трансдисциплинарност докторских студија културологије, али остаје недовољна дефинисаност крајњег исхода у припреми и одбрани дисертације само у области културологије без додатних области. Размотрити да ли циљеви програма треба да подрже интердисциплинарност чиме би се смањио одређени број понуђених предмета који немају суштинске везе са културологијом или искључиво трансдисциплинарност која би морала да буде подржана јаснијим и прецизнијим објашњењима и условима преласка са других програма, као и иновативним концептуалним оквиром. Најадекватнији начин да се задржи овај оквир, а да се не претвори у произвољност, јесте да се смањи број ментора и задржи списак само оних који у најширем смислу могу испратити културолошке теме. То је само један предлог. У сваком случају, неопходно је боље објаснити везу између области, назива дипломе и огромног броја предмета.

Установа је након примедбе РК доставила следећа додатна објашњења: 'Када је реч о изборним предметима у првом семестру докторских академских студија, први изборни блок нуди студентима могућност да бирају предмет са уписаног студијског програма. Други изборни блок нуди могућност да се изабере предмет (који већ није изабран у првом изборном блоку) са уписаног студијског програма, али и са других студијских програма докторских академских студија на Факултету. Оваква могућност је дозвољена како би студенти могли да изаберу предмет са другог студијског програма који се посредно тиче предмета њихове будуће докторске дисертације (нпр. студент ДАС Медији и комуникације који се бави пропагандом у спољној политици малих земаља може изабрати предмет са ДАС Међународне и европске студије). Могућност бирања са свих других студијских програма је остављена зато што се не може предвидети која су све истраживачка интересовања докторанада, као и због захтева студената који студирају по текућем акредитационом циклусу који су управо овакву могућност избора тражили. Наведено посебно долази до изражаја уколико се има у виду препозната намера Факултета да развија мултидисциплинарност у својим програмима докторских академских студија. Студент може укупно изабрати са другог студијског програма 10 ЕСПБ што је 5.5% од укупног броја ЕСПБ предвиђених докторским академским студијама на Факултету. Такође, студент уписује одређени студијски програм ДАС и докторска дисертација мора бити из научне области ДАС које је уписао. Ментор за докторску дисертацију мора бити особа која има радове из научне области ДАС које је докторанд уписао и мора попунити менторски лист који одобрава Универзитет у Београду и којим се потврђује да наставник испуњава услове да буде ментор за одређену докторску дисертацију. Прихватање пријаве докторске дисертације (и ментора за исту) мора да одобри надлежна Катедра и Одељење које спроводе студијски програм. Након тога, пријаву и предложеног ментора одобравају Веће II и III степена Факултета политичких наука и Наставно-научно веће Факултета и на крају Веће правно-економских наука Универзитета у Београду. У оваквом систему, постоје пет органа који проверавају да ли је докторска дисертација из области уписаних ДАС као и да ли предложени ментор испуњава услове да буде ментор за тако предложу дисертацију.'

РК подржава мултидисциплинарност и интердисциплинарност те формално прихвата наведена објашњења за испуњеност стандарда, с тим што сугерише детаљније

праћење реализације овог програма и анализу мишљења студената будући да је реч о приближавању англосаксонском моделу изборности који код нас до сада није био присутан. РК подвлачи да према правилима акредитације ментор мора имати најмање пет радова из области Културолошке науке и комунологија те Комисија инсистира да се ово правило испоштује већ у првим фазама разматрања и пријављивања дисертације што значи да се студентима понуди сужена листа потенцијалних ментора.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Студенти ће по успешном окончању ДАС Културологија бити оспособљени да разумеју и анализирају теме попут: културних политика, културног наслеђа, културних права, мултикултурализма, глобализације и културе, религије и културе, родне равноправности, итд. Опште компетенције студената: (поседовање релевантног теоријског и методолошког знања за обављање самосталног научног и наставног рада у области студија културе и теорије културе; самостална примена, проширивање и редефинисање постојећег знања из области студија културе и теорије културе; самостална критика, преношење и унапређење теоријских знања и релевантних истраживачких методологија из области студија културе и теорије културе; самостално вредновање научних резултата и достигнућа у области студија културе и теорије културе; самостално укључивање у постојећа и организовање нових дисциплинарних, интердисциплинарних и мултидисциплинарних научних истраживања у области на националном и међународном нивоу; представљање резултата научних истраживања академској, стручној и општој публици; поседовање знања и спремности за формирање и очување академског интегритета и високих етичких стандарда истраживања и рада; разумевање глобалних, регионалних и локалних културних кретања и промена у домену културе. Предметно-специфичне компетенције студената: (разумевање теоријског и друштвеног контекста настанка, развоја и смера кретања студија културе у оквиру савремених друштвених наука; самостално организовање и спровођење научних истраживања и научно-наставних задатака: формирања сарадничких тимова, истраживачких/наставних планова, праћење остваривања задатих циљева и евалуација постигнутих резултата; способност пружања дисциплинарног доприноса у научним, наставним, стваралачким и критичким задацима из других научних и друштвених области; способност интердисциплинарног деловања са позиција дисциплине студија културе; самостално праћење релевантних дисциплинарних полемика, новости и развоја на међународном плану; примена врхунских знања из области приликом формирања медијске и културне политике у међународном и националном оквиру, као и у оквиру локалних заједница.

На примедбу РК да нису прецизно наведене нити раздвојене опште и специфичне истраживачке способности које су подређене квалитетном обављању стручне и научне делатности, ВШУ је у допуни документације доставила измењен Стандард 4 у складу са сугестијама РК, чиме се констатује да је стандард испуњен.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 5: Курикулум

РК налази да су предмети добро и уједначено распоређени по семестрима и детаљно описани Табела 5.1. (Спецификација предмета на студијском програму докторских студија), Табела 5.2. (Распоред предмета по семестрима и годинама студија): Предавања су заступљена првој години укупно 26 часова. У другој години предавања

заступљена са фондом часова од укупно 5 часова. Часови предавања нису заступљени у 3 години. Фонд часова СИР на првој години 15 износи на другој 35 и на трећој 45 што је укупно 90 часова.

Укупан фонд часова на све три године предавања је 31 час што задовољава прописани обим (од 20 до 30 недељно), а број ЕСПБ је по семестрима 30 а годишње 60.

Захтеви везани за припрему докторске дисертације Табела 5.3 испуњавају предвиђене захтеве. Табела 5.4. (Листа предмета на докторским студијама) садржи теоријске и методолошко-истраживачке предмете и семинаре, као и предмете који захтевају самостални истраживачки рад студената и рад са ментором, што све припрема студенте са израду докторске дисертације и касније самостално бављење истраживачким академским или професионалним радом. Из листе је видљиво да је на многим предметима предвиђено више од 3 наставника што није дозвољено.

Прилог 5.1. (одлуке о измени и допуни статута), дефинисан је одлукама и у складу са Статутом Универзитета у Београду-Факултета политичких наука бр. 12-2417/1 од 04.10.2018. године; 12-1494/1 од 03.07.2019. године и бр.12-2417/1 од 04.10.2018.

Прилог 5.2. Књига предмета садржи све предмете предвиђене ДАС Културологије.

РК је формулисала низ коментара и примедба:

- ☐ У Прилогу 5.2. налазе се Књиге предмета које спадају у Табелу 5.1. Табела 5.4. листа предмета, на крају табеле стоји да је укупан број ЕСПБ 630?
- ☐ Књига предмета Прилог 5.2. треба уједначити да буду на једној страни куцаног текста (*максимална дужна 1 страница А4 формата), да је списак препоручене литературе дат према АПА стандардима за све наставнике. Препоручује се да литература буде новијег датума. Образац мора бити исти за све предмете.
- ☐ Како на ДАС Културологије нема часова вежби него СИР и књигу предмета прилагодити да буде у складу са наведеним (у књизи предмета мењати и ставити СИР).
- ☐ Уједначити број часова у Прилогу 5.2. са Табелом 5.2. Студијски програм: Распоред предмета по семестрима и годинама студија у односу на број часова предавања и вежби. Уместо часова вежби ставити СИР.
- ☐ Уписати у Прилогу 5.2. СИР (постоје предмети у којима овај податак не постоји). Код предмета Идентитет и национализам на Балкану, Историја слике света и основних феномена европске културе, Јавна сфера и медији, Квантитативна и квалитативна истраживања у социјалном раду и социјалној политици, Медији и масовна политичка персуазија, Медији и новинарство у глобалном контексту (СИР 3).
- ☐ Код предмета Репрезентација и политичке институције недостаје статус предмета.
- ☐ Развој и понашање у социјалном окружењу наводи се Број часова активне наставе: 24
- ☐ Уколико нема услова, онда навести нема или додати (Економија информација; Европа у савременим међународним односима).
- ☐ Код предмета Јавни дискурс у књизи предмета налази се број часова практичне наставе 1 а у Табели 5.2 Студијски програм: Распоред предмета по семестрима и годинама студија 3. Нема практичне наставе на докторским студијама.
- ☐ Уједначити Књигу предмета Прилог 5.2. са табелом 5.2. Распоред предмета по семестрима и годинама студија.
- ☐ Циљ и исход предмета се наводи у најкраћим цртама до 500 карактера са размаком (постоје предмети који су преобимни у овим ставкама (Култура изражавања у постновинарству на пример)
- ☐ Код неких предмета списак препоручене литературе је преобиман. Препорука је одабрати најрелевантнију до 10 референци.
- ☐ Додати назив табеле испред сваког предмета: Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија.

- Исоходе предмета ускладити са знањима, вештинама и способностима наведеним НОКС-овим дескрипторима квалификација за одговарајући ниво студија
- Уједначити форму табеле Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија. Неке имају прво Студијски програм, затим Назив предмета а неке одмах назив предмета,
- Број ЕСПБ уједначити у табелама 5.1. и Прилог 5.2. (нпр. предмет Социјални капитал, партиципација и друштвене промене 6 ЕСПБ наспрам 10 ЕСПБ).
- Нема практичне наставе нити вежби на ДАС.
- Све силабусе уредити у складу са важећим стандардима: на којим се студијским програмима изводе, који је тачан број часова предавања и СИР-а, тачан број ЕСПБ, расподела бодова итд.
- Недовољно објашњен концепт понуде великог броја предмета из некултуролошких области и веза са тачним називом дипломе.
- Само 5 ЕСПБ за одбрану докторске дисертације је мало. Прерасподелити бодове.
- Недостају силабуси за завршне предмете на другој и трећој години. Додати.

У допуни документације од 3.3.2022. достављен је измењен Стандард 5. Већина замерици и сугестија је узета у обзир. Међутим, РК констатује да постоје и оне на које Установа није позитивно одговорила као што су: списак литературе на неким картонима предмета је и даље преобиман; исходи предмета нису свуда усклађени са знањима, вештинама и способностима наведеним НОКС-овим дескрипторима квалификација за одговарајући ниво студија; обрасци нису исти за све предмете. На захтев РК, Установа је 8.3.2022. доставила и допуну књиге предмета додајући часове активне наставе на недељном нивоу. Поводом ангажовања више од три наставника на неким предметима, Установа је на захтев РК 16.3.2022. доставила следеће образложење: “Због успешне реализације студијских програма докторских академских студија, и потребе за унапређењем садржаја тематских изборних предмета кроз укључивање наставника са различитим истраживачким интересовањима у наставни процес, на неколико предмета је предвиђено ангажовање више од три наставника. Мишљења смо да различити приступи, методе и технике истраживања који су заступљени у силабусима поменутих предмета, студентима докторских студија омогућавају стварање нових знања и додатно их оспособљавају за самостално и оригинално научно истраживање, што је у складу са задацима докторских студија, описаним у трећем члану Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду”.

Установа је мали број кредита за одбрану докторске дисертације образложила тиме што је КАПК већ прихватио ДАС Политикологију где на том предмету стоји исти број кредита.

Након тога РК констатује да је Стандард 5 највећим делом испуњен и препоручује кориговање преосталих детаља.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Увидом у достављену документацију и анализом исте, Стандард 6 указује да докторски студиј Културологија на Факултету политичких наука у Београду нуди студентима један широк дијапазон сазнања о култури, теоријама културе, медијима, медијском комуницирању, антропологији и у коначници стичу одређена методолошка сазнања.

(Стандард 1 – Структура студијског програма и Прилог 1.1. Публикација установе – доступно отварањем хиперлинка). Докторски студиј Културологије на ФПН у Београду је усклађен са студијама Културе на Универзитету у Питсбургу САД; Докторским студијама литературе и студијама културе на Универзитету у Инсбруку и са Universidade DE TRAS- OS- MONTES E ALTO DOURO у Португалу (Прилог 6.1.; 6.2., 6.3). Достављени су скенирани документи који потврђују компатибилност докторских студија са наведених универзитета, без линкова. Јасно су представљени услови уписа на овај студијски програм као и одобрени број кандидата (Прилог 7.1. Конкурс за упис на докторске студије и Табела 7.1 Број студената који се уписује на дати студијски програм – доступно отварањем хиперлинка).

У првобитној документацији недостајао је Прилог 6.4, а ВШУ је након примедбе РК, допунила материјал и поставила линкове од универзитета и студијских програма са којима је Културологија компатибилна.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 7: Упис студената

У документацији коју је поднела Установа РК констатује да су садржани следећи прилози:

Прилог 7.1. Конкурс за упис на докторске студије за школску 2021/22 – који садржи све релевантне податке. Увидом у достављени Прилог 7.1. Рецензентска комисија констатује да достављени Конкурс за упис садржи податке о условима, начину уписа, рангирања кандидата, начину, поступку и роковима подношења жалби али и висини школарине, те се може констатовати да су у конкурс садржани сви релевантни подаци.

Планирани број студената на студијском програму за који се тражи акредитација у складу са расположивим могућностима установе, те да се при упису проверавају способности које одговарају карактеру студијског програма. Такође, установа испуњава овај услов и у погледу односа укупног броја студената на свим студијским програмима и укупног расположивог и опремљеног простора. Услови уписа, начин рангирања кандидата и поступак полагања пријемног испита уређени су одговарајућим актима Установе и истакнути на сајту у посебном одељку.

Закључак РК након увида у приложену документацију јесте да, ВШУ испуњава услове у погледу планираног броја студената и тражених способности кандидата за упис на докторске студије овог факултета. На основу Табеле 7.1. уредно се види број студената који се уписује на дати студијски програм уз број наставника и истраживача, уз остале информације које су приложене комисија констатује да је испуњен услов у погледу одговарајућег броја студената.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Докторска дисертација се оцењује на основу показатеља њеног научног доприноса.

Обавезе студената у појединим предметима спецификоване су силабусом, видови самосталног рада, радно оптерећење и начин оцењивања. У прву годину докторских студија може се уписати лице које има завршене мастер академске студије, односно интегрисане студије са најмање 300 ЕСПБ бодова, односно завршене најмање четворогодишње студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона о

високом образовању и општу просечну оцену од најмање 8 на основним академским и мастер академским студијама, односно интегрисаним студијама. Или завршене мастер академске студије, односно интегрисане студије, са најмање 300 ЕСПБ бодова и остварене научне радове објављене у часописима са листе ресорног министарства пре уписа на докторске студије, у складу са општим актима Факултета, односно Универзитета у Београду.

Редослед кандидата за упис у прву годину докторских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама, резултата на пријемном испиту, уколико се организује, остварених научних резултата, као и других мерила за упис прописаних општим актом Факултета, односно Универзитета у Београду.

Табела 8.1. Листа одбрањених докторских дисертација у установи у претходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање – садржи листе одбрањених дисертација са објављеним резултатима из 2018/19, 2019/20 и 2020/21. године. Закључак: Рецензентска комисија оцењује да је стандард 8 испуњен у потпуности узимајући у обзир услове који дефинишу процедуре везане за реализацију докторске дисертације, Прилози 8.1. и 8.2. и одбрану докторске дисертације. Дефинисани су сви услови који дефинишу оцену научне вредности докторске дисертације и захтеви су усклађени са захтевима из одговарајућег поља.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 9: Наставно особље

Укупан број наставника и сарадника који је ангажован на реализацији студијског програма 82. Руководилац студијског програма је проф. др Сњежана Миливојевић (доступно на сајту факултета). ДАС Културологија изводи 73 наставника са пуним радним временом (Табела 9.1. Листа наставника ангажованих на реализацији датог студијског програма докторских студија са пуним радним временом – доступно отварањем хиперлинка). Такође, у настави је ангажовано двоје наставника са непуним радним временом (Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са непуним радним временом на студијском програму – доступно отварањем хиперлинка), као и седам наставника у допунском радном односу (Табела 9.3. Листа ангажованих наставника са допунским радом на студијском програму – доступно отварањем хиперлинка). Стандардом 9 је предвиђено и вредновање наставничких активности у склопу научноистраживачких пројеката. Из достављене документације се види да је 105 наставника и сарадника ангажовано на пољу пројектних активности. Од тога је 101 наставник и сарадник укључен у пројекте које финансира ресорно министарство (домаћи – фундаментални) и у оне који су међународног карактера. Четири наставника су укључена само у међународне пројекте. Пет наставника је укључено у пројекте који су окарактерисани као Д/В. (Табела 9.4 Листа наставника укључених у научноистраживачке пројекте – доступно). У менторској улози се налази 57 наставника (Табела 9.7. Листа ментора ангажованих на реализацији докторских студија – доступно). Анализом Табеле 9.8. (Табела. 9.8 Компетентност ментора – доступна), од 57 наставника, њих 37 има активна менторства или су били у тој улози. Већина наставника је компетентна за менторски рад, испуњавају услове предвиђене Стандардима и Правилником. Сви наставници испуњавају критеријуме за извођење наставе на докторском студију (Табела 9.6. Компетентност наставника – доступно) и ради се о добром наставном кадру, са импозантним референцама, препознатим и на међународном нивоу. Установа је доставила и Правилник о избору наставног особља (Прилог 9. 5. – доступно), потребне Уговоре за ангажовање гостујућих професора (

Прилог 9.9. – доступно), сагласности о ангажовању наставника са других ВШУ (Прилог 9.6. – доступно).

РК је ВШУ доставила следеће примедбе:

- Сређени картони наставника. Нису довољно уредни. Категоризација није свуда примењена доследно. А негде није уопште примењивана. На пример, у картону Вере Арежине. Такође, из приложених података, Вера Арежина нема услова за наставника на докторским студијама. На многим местима у картонима постоје грешке у категоријама, односно да су код неких радова наведене више категорије, а оне су заправо ниже. Поједини картони су веома несређени и конфузни. На пример код наставника Зорана Кинђића недостаје велики број података. Код Верана Станчетића слично. И још важније, претходни наставник нема условну категорију за менторство на докторским студијама. У неким картонима је остао аутоматски превод, нпр. код Зорана Стојиљковића: Спасојевић Дусан анд Стојиљковић Зоран, Тхе Пресидентиалисатион оф Политицал Партиес ин Србија: Инфлуенце оф Дирецт Елецтед Пресидент, ин: Тхе Пресидентиалисатион оф Политицал Партиес ин тхе Њестерн Балцанс (ед Гианлуца Пассарелли, Палграве, Мацмиллан (2019), Стрике анд Повер(лесснесс) оф тхе Унион, Србиан Политицал Тхоугхт, Но. 4/2019, Year XXVI, Вол. 66 пп. 207-231, УДЦ 331.109.32:331.105.44(497.11).
- Код Снежане Ђорђевић стоји податак да има објављених 10 радова на СЦИ листи што се при провери показује да није тачно. Ове податке о радовима са СЦИ листе проверити и код других наставника.
- Један од наставника (Н. Жегарац) има 6 активних менторстава, а дозвољено је 5.
- Многи картони нису на новим обрасцима. Исправити како би свуда било једнообразно.
- Наставник Зоран Крстић нема услова за ментора према наведеним референцама, јер предавање по позиву није у зборнику са међународног научног скупа, већ са националног што носи мање бодова, те је укупан број 22,5. Проверити да ли овај наставник има референце које је могуће додати на картон. Уколико нема, отвара се проблем вођења претходних дисертација. Слична је ситуација и у картону Сање Данковић Степановић, јер нема довољно бодова (категирија М41 се у овом случају не рачуна, наведен је рад категорије М23 који је заправо текст у њузлетеру, М24 за рад који евентуално може имати категорију М53, јер часопис није ни на једној признатој листи, М31 који такође није М31). Реч је о озбиљним пропустима, јер су наставници већ имали менторства. Код наставника Слободана Марковића такође проверити референце, јер категоризација није прецизна (М13 уместо М15, М13 уместо М33 итд.) из чега може произаћи недовољан број бодова за менторство.
- Оформити трочлану комисију која ће све поново прегледати и уредити сваки картон према важећим и техничким и суштинским правилима.
- У Уговорима у раду такође има доста пропуста.
- Ана Милојевић је бирана у звање доцента у марту 2016. Од тода је прошло више од 5 година, а у документацији нема објашњења. За Станислава Стевановића у достављеној сагласности пише да је ангажован на мастер, а не на докторским студијама. За Сенишу Таталовића у уговору стоји такође мастер студије. За Иву Ненић није дата сагласност, него молба за сагласност, што се може тумачити као недобијена сагласност која за последицу има искључивање са листе наставника. Код великог броја наставника недостају докторске или магистарске/мастер дипломе, као и дипломе основних студија, сагласности и др.
- Документација за наставнике је несређена и са недостацима: неопходно је за сваког наставника доставити уговоре (сагласности), све дипломе (и такође, не могу уместо

диплома стајати уверења од пре 10, 14 или чак 22 и 23 године) и М обрасце према јединственом редоследу и у једном пдф документу или у три, како год Факултет одлучи, само је важно да се испоштује једна техника паковања, јер је у супротном посао комисије у прегледању и анализи веома отежан.

□ Краткорочно и дугорочно се чини важним да Факултет политичких наука осмисли програме мотивације и награђивања научника који значајно промовишу и репрезентују Факултет и Универзитет у иностранству кроз сарадњу у научним пројектима, стручним активностима, одржавање наставе и слично.

ВШУ је одреаговала на коментаре и у допуни документације достављене су исправљене и допуњене Табеле 9.6 и Табеле 9.8. Када је реч о сређивању картона, допуни радова и категоризацији, сугестије су уважене. Такође, допуњена је документација за целокупно наставно особље које долази из ВШУ или је у допунском раду. Направљене су одговарајуће табеле које су хиперлинковане тако да је могуће проверити из саме табеле документацију за сваког наставника појединачно.

Након слања финалног извештаја Установи на изјашњавање, Установа је 23.3.2022. доставила допуњен картон Драгане Штекел која са 24.5 бодова и оствареном условном категоријом може да се укључи у листу ментора.

Што се тиче професорке Жегарац која има шест менторстава, Установа је у Одговору на примедбе од 3.3.2022 објаснила “да једна од кандидаткиња (Полић Пенавић) на породилском одсуству тако да је њен статус студента тренутно у мировању. Истовремено, студенткиње Бојана Пуцаревић и Љиљана Скробић су у завршној фази израде дисертације (написани реферати о завршеној докторској дисертацији и њихов завршетак студија се очекује у наредним недељама. Њиховим завршетком докторских академских студија и повратком студенткиње Полић Пенавић са одсуства број менторства ће бити четири.”

Један број наставника има радове у високо ранжираним међународним часописима што је РК нарочито похвалила.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За реализацију докторских академских студија Културологија на Факултету политичких наука Универзитета у Београду користи се целокупан расположиви простор Факултета, који чини укупно 8.710,16 m², од чега је за извођење наставе у употреби 3.929,81 m². Имајући у виду чињеницу да на Факултету студира 2.900 студената, односно да је обезбеђено 3,24 m² бруто простора по студенту, може се констатовати да за извођење наставног процеса постоји довољан простор, с обзиром да је испуњен стандард од најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно од 2 m² по студенту за извођење наставе по сменама. На Факултету политичких наука за извођење наставе се користе амфитеатар са 280 места, 17 слушаоница, 20 учионица, као и компјутерска лабораторија. У оквиру Факултета постоји простор за читаоницу, укупне површине 797,00 m², као и за библиотеку, чија је површина 246,10 m². Сходно наведеном, може се рећи да су обезбеђене просторије за извођење наставе за студенте докторског програма Културологија, као и библиотечки простор и читаоница у складу са потребама образовног процеса.

Факултет је обезбедио и неопходну техничку опрему за спровођење квалитетног наставног процеса, засновану на информационо-комуникационим технологијама (скенери, штампачи, фотокопир апарати, видео пројектори, интерактивне паметне табле). Поседује и рачунарску учионицу са 21 рачунаром и непрестано ради на увећању функционалих

капацитета и на модернизацији, како би студентима омогућио квалитетну наставу. Сви наставнички кабинети, канцеларије, као и просторије студентских организација су климатизоване и опремљене рачунарима и другом неопходном опремом. Укупан простор Факултета покривен је EDUROAM сервисом, као и RCUB мрежом за приступ интернету, који су на располагању студентима и запосленима на Факултету, а интегрисан је и нови Сименсов телекомуникациони систем на мрежну инфраструктуру. Факултет је доставио потребне табеле и прилоге Стандарда 9 за установу, те се на основу истих може потврдити да за извођење докторског програма Културологија за 30 студената постоје адекватни просторни капацитети, као и одговарајући лабораторијски простор за експериментални рад, који су опремљени опремом неопходном за савремено извођење наставе.

Библиотечки фондови Факултета садрже преко 67.000 библиотечких јединица, чему се може додати и електронски приступ библиотечким базама података: Political Science Complete (450 часописа, 350 електронских књига, 50.000 научних чланака са конференција), 34 електронске књиге издавача Оксфорд и 12 часописа издавача T&F. Осим тога, преко академске мреже Факултет има приступ KoBSON сервисима, односно десетинама хиљада часописа (35.000) и електронских књига (160.000). У састав фонда библиотеке улазе и књиге на страним језицима које су део фондова центара на Факултету (Центра за америчке студије, Центра за британске студије, Центра за руске студије, Центра за екологију, Центра за међународно и хуманитарно право, Центра за студије мира и Центра за студије рода). Факултет је основао Репозиторијум ФПН који омогућава приступ научним публикацијама запослених и резултатима насталим у оквиру пројеката који се изводе на Факултету, а има и богату издавачку делатност с обзиром да издаје часописе Годишњак ФПН, Генеро, Политички живот, Политичке перспективе, CM – Communication and Media, Journal of Regional Security. Сходно наведеном, може се констатовати да је испуњен услов обезбеђености библиотечког фонда у обиму и квалитету потребном за остварење програма докторских студија Културологија.

На побољшање услова за научно истраживачки рад докторанада Културологије свакако утичу и уговори о сарадњи са бројним високошколским установама и акредитованим научним институтима и међународним организацијама у земљи и свету, са којима је Факултет политичких наука договорио размену научних информација, литературе, искуства, студената, сарадника и наставника, заједничко организовање програма и скупова, учешћа у пројектима и изради заједничких публикација. Сходно томе, може се потврдити да је студентима омогућен приступ базама података које су потребне за израду докторских дисертација и за научноистраживачки рад.

Научноистраживачка делатност на Факултету политичких наука предвиђена је Статутом Факултета и Правилником о научноистраживачким центрима као континуирана активност и иста се спроводи у складу са Програмом научно-истраживачког рада и Програмом развоја научноистраживачког подмлатка. Средства за финансирање обезбеђена су првенствено из Буџета, с обзиром да је оснивач Факултета Република Србија, али и из осталих извора финансирања, као што су школарине, разне студентске уплате (приликом уписа, овере семестра, пријављивања испита и сл.), учешће у међународним пројектима и средства прибављена организацијом скупова.

У Извештају о самовредновању Установе за период 2017–2020. године, који је достављен у документацији и јавно доступан на Факултету, Стандард 9, 10 и 11 разматрани су узимајући у обзир све јаке и слабе стране, као и могућности и претње, уз оцењивање и прикупљање података путем анкета. Стандард 9, који се односи на квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса је испуњен, а предложено је планирање нових набавки на годишњем или полугодишњем нивоу, и рад на унапређењу постојећих и нових уџбеника, као и библиотечких и информатичких ресурса. Стандард 10,

у вези са управљањем високошколском установом и квалитетом ненаставне подршке, оцењен је као задовољавајући; препоручено је увођење обавезног усавршавања ненаставног особља и доношење плана развоја запослених. Стандард 11, који се односи на квалитет простора и опреме, сматра се испуњеним; предложено је даље проширивање постојећих просторних капацитета, опремање новодограђеног простора и адаптација старог дела зграде, као и продужетак планске набавке ИТ опреме.

Закључак РК је да Факултет политичких наука има план и буџет за реализацију научноистраживачког рада. За извођење ДАС Културологија постоје одговарајући просторни капацитети, који су опремљени потребном опремом за савремено извођење наставе. Такође, може се потврдити да постоји адекватан библиотечки фонд, као и приступ базама података које су неопходне за израду докторских дисертација и за научноистраживачки рад.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

У Установи се спроводи редовно периодично анализирање квалитета свих студијских програма. Приложен је Извештај о самовредновању Факултета политичких наука од 2017-2020. године који садржи Стандард 15: Квалитет докторских студија.

Коментари и примедбе:

□ Било би пожељно поседовати податке о контроли квалитета појединачног програма, али се наводи да Факултет у претходном периоду није вршио самовредновање појединачних студијских програма на докторским академским студијама те су у Акционом плану осмишљене и планиране процедуре које би требало спровести у будућности.

□ На веб/сајту Факултета нема посебне странице о раду Комисије за унапређење квалитета.

Након сугестија РК, Установа је у додатку документације од 8.3.2022. доставила Извештај о самовредновању за наведени студијски програм, а у делу веб странице Правни акти направљена је посебна секција где су стављени сви Извештаји о самовредновању које је Установа до сада спровела. У контроли квалитета обезбеђена је активна и квалитетна улога студената. Постоји осавремењивање садржаја курикулума што се види из нових предмета који прате научне трендове. Такође се може извршити упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. Факултет издаје шест часописа, а установљен је и РФПН, тј. Репозиторијум Факултета омогућава отворени приступ различитим публикацијама и осталим резултатима насталим у оквиру пројеката. Софтверска платформа репозиторијума прилагођена је савременим стандардима који се примењују у дисеминацији научних публикација и компатибилна је са међународном инфраструктуром у овој области. Екстерна апликација Аутори, пројекти, публикације (APP) омогућава преглед и претраживање података о ауторима и пројектима, пренос метаподатака у друге системе, интеграцију са сервисом Altmetric и приказ података о цитираности у индексним базама података Dimensions, Scopus и Web of Science. Међутим, не постоје механизми за процену и контролу процедура оцењивања, а не постоје ни усвојене процедуре и мере у случају сувише ниске пролазности по предметима или незадовољавајућег професионалног рада наставника. Из последњег Извештаја о самовредновању закључује се да је просечна оцена квалитета наставног процеса на докторским студијама нешто више од тројке према резултатима упитника које је Комисија за евалуацију произвела у школској 2020/21. То показује да је неопходно радити на побољшању професионалности у раду наставника, информисаности студената,

објективном оцењивању. Такође је потребно подстицати активно укључивање научно-истраживачких резултата у наставни процес и укључивање студената докторских студија у научно-истраживачке пројекте.

Комисија констатује да је стандард испуњен. Комисија препоручује апдејтовање странице о научним скуповима и конференцијама.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Јавност у раду

На званичној интернет страници Факултета политичких наука су јавно доступни подаци о студијском програму, менторима и саставу комисија, али и научним радовима кандидата чије је објављивање предуслов за јавну одбрану докторске дисертације.

Установа је навела да се дигитални репозиторијум факултета налази на линку <http://eteze.bg.ac.rs/> што је РК увидом у исти проверила. На њему се тренутно налази 246 тезе од 2011. године. Установа је приликом посете 3.2.2022. навела да ће репозиторијум бити унапређен и да ће се на том линку налазити и одбрањене дисертације будућих уписаних студената докторских студија на овај програм.

Установа је податке о потенцијалним менторима објавила на следећем линку <https://www.fpn.bg.ac.rs/lista-mentora> што је РК такође проверила увидом у списак. На веб-сајту установе јавно су публиковани сви неопходни документи на основу којих је видљиво поштовање јавности у раду као што су: Правилник о докторским студијама, Правилник о пријави, оцени и одбрани докторске дисертације Правилник о научноистраживачким центрима, Правилник о наставној литератури УБ-ФПН, Правилник о академској честитости студената, Пријава за етичко одобрење истраживачког пројекта, План рада за 2022. и др.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

Предлог мера и активности за унапређење квалитета високошколске установе до наредне редовне спољашње провере квалитета, а у циљу побољшања квалитета рада високошколске установе:

1.
 - А) потребно је унапређивати начине евалуације студената;
 - Б) развијати сарадњу са различитим институцијама и организацијама у земљи и иностранству;
 - В) побољшати укључивање студената докторских академских студија у пројекте;
 - Г) развијати мобилност и студената и наставног особља;
 - Д) унапредити нормативне оквире који се односе на ангажовање младих истраживача у настави; Ђ) подстицати студенте да самостално организују конференције за докторанде на којима би могли да излажу своје радове и да развију међусобну сарадњу са другим докторандима из Србије и иностранства;

Е) у сарадњи са другим сличним програмима докторских академских студија иницирати предлоге за доносиоце одлука да се обезбеди подршка за организовање постдокторских студија и усавршавања;

Ж) радити на прецизнијем сакупљању и обради материјала за наредне акредитације.

2.

Комисија сугерише детаљније праћење реализације овог програма и анализу мишљења студената будући да је реч о приближавању англосаксонском моделу изборности који код нас до сада није био присутан. Такође, наглашавамо још једном, да **према правилима акредитације ментор мора имати најмање пет радова из области Културолошке науке и комуникологија те Комисија инсистира да се ово правило испоштује већ у првим фазама разматрања и пријављивања дисертације што значи да се студентима понуди сужена листа потенцијалних ментора.**

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 07. 04. 2022. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом образовању

Број: 612-00-00378/9/2021-03

Датум: 12. 04. 2022. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА			
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ			
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА			
БЕОГРАД			
Примљено:	14. 4. 2022		
Оријентација:	Број:	Прилог:	Вредност:
01	775/2	1	1

На основу члана 23, став 9, тачка 1 Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 - др. закон и 67/21) и Решења Комисије за акредитацију број 612-00-00378/8/2021-03 од 07. 04. 2022. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е

о акредитацији студијског програма

Докторских академских студија (ДАС) – Културологија, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука**, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21), студијски програм **Докторских академских студија (ДАС) – Културологија** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области културолошких наука и комунологије, за упис **10 (десет) студената** у прву годину у седишту Установе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР

J. Kocovic
Проф. др Јелена Кочовић

